

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă eșc de 2 ori: Mercurea și Duminecă, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe una anu său 3 galbini mon. sunătoria.

Anul XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 21.

Brasovu 26|14 Martiu

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Brasovu 25 Martiu 1870.

Că se ne sprijinim și cu date autentice cele reflectate în numerul trecut în cauza honvedilor și a modului de colecte, în parte fortiate și störse și dela romani și dela comunitatile romane, publicam mai antai urmatori acorespondentia:

„Domnule Redactoru!

Cu ocazia asentarei în lună trecuta — la Olpretu prin d. vicespanu alu comit. Solnocului interioru s'au facut provocari la „quasi libera contribuire pe séma bandei honvedilor“. — Notarii comunali au fostu constrinsi a subscrive și din partea fiacarei comune cate 3—4 fl. v. a. fara scirea și inviorea comunelor. — Aceste bani — parte s'au incassat și administrat judilor procesuali, — parte suntu in restantia, — dara comunele suntu din partea dnilor judi cercuali amenintiate cu terorismul ecsecutiunei; — asia dar' popornu e fortatu, e silitu si prin ecsecutiune — de buna voia? a contribui la band'a unei institutiuni, a carei nume in poporu insufla ingrigire — aducundu si aminte de anulu 1848/9. — Astfelui se intempla, Dle Redactoru! Popornu de multe ori e constrinsu a contribui la astfelui de intreprinderi, **de buna voia prin fortia** — Öre d. vicecomite alu comitatului acestuia, candu ar' fi provocat din partea romanilor a face o colecta in favoarea si folosulu natiunei romane, — precum, pentru fondulu unei academii de drepturi in limb'a romana, a unui teatrul national romana, — face ar' ceva?! — Nu mai credem — ca-ci vedem, ca totu ce e romanu ori in folosulu romanilor nu le vine la socotela, — dara pentru scopurile loru —, pentru fala si truf'a ungurilor — ieau, trag si bucurat'a din gur'a bietului romanu!

Pana candu totu asia? Candu se voru saturata a totu röde din sudórea romanului? — Candu voru inceta a despoia pe bietulu romanu si de celu din urma cruceriu in interesulu loru egoisticu suprematicu? 4—5 sute de ani inca totu nu li a mai ajunsu?!

De siguru comunele romane, fiindu provocate — si tienendu adunari comunali — nu ar' fi votat, nici contribuitu de buna voia — la astfelui de intreprinderi, — dara asia fiindu fortiate — se potu desbraca pana si de celu din urma cruceriu. Ulterioru inca merge numai pana odata la apa. —

De langa Somesiu in 5 Martisoru 1870.

Georgie Crisianu.

Cumca casulu acesta nu e singuritu pe locurile acele, ci mai petutindeni — si pote inchipu veruine; dar' déca respectivii inteligiți nu s'ar lenevi a luá condeiulu in mana la ori ce casu de asuprire fortata si nelegala, amu puté compune o intréga statistica de asemenei esactiuni dela bietulu poporu romanu, pentru a ajutá interesele pure maghiare.

Se luamu de exemplu numai decisiunile adunarei comisiunei comitatului Turd'a, tienuta in 14 Martiu si vomu vedé, ca maghiarii de acolo ajutati de regimulu maghiaru -si voru redica, — chiaru si scóla reala, dotata parte mare si din sudórea romanului, care nu are in Turd'a mai nici unu institutu de crescere, dar' se procedemu dupa ordinea

obiectelor desbatute si decise in aceea adunare dupa referad'a lui „K. K.“.

Dupace comitele supremu Georgiu Kemény deschise adunarea cuartalită a comisiunei comitatului, in care accentua intre altele necesitatea ajutorintii honvedilor si a adunarii ajutorialor pentru cas'a de invalidi honvedi si pentru ajutorinti'a celor lipiti de ajutoria dintre honvedi, precum si pentru band'a musicale a honvedilor si provoca adunarea la imbraciosiarearea propuselor, adunarea de comitat, cea maiestrita compusa mai numai din unguri, indată decise, că se se puna la cale si se se midiulocesca pentru band'a honvedilor colecte prin ajutoriulu judilor procesuali seu solgabirei, cum se facă la Somesiu.

Totu deodata pentru cas'a de scutire seu de refugiu honvedilor s'a ordinat in asemenea modu colecte prin solgabirai se intielege, ca prin tota satul; comitele supremu facă inceputu cu 100 fl.

Aceste colecte cu buna séma se voru face numai pentru honvedii maghiari, inse totu prin stórcerea si a pungei romanului, dupa analogia ce o vediu ramu la Somesiu. Eca dar' si la colectele maghiare facute in folosulu specificu maghiaru romanii au dreptu la pretensiuni cuvinete pentru sacrificia. Cruceriul romanului se se compute dara pentru ajutorirea vedovelor si a orfanilor seu a aparatoriului tronului dela 48—9 remasi mai multi neputintiosi din eroic'a lupta. Unu gravamenu acesta, care striga resplatiere in ceriu si tragere la tribunalulu eternei justicie pe pamantul si la opinionea publica. —

— Comitele supremu mai presenta adunarei unu decretu dela ministeriulu de interne, prin care intaresce ministeriulu cererea comisiunei comitatului Turdei, pentru că se arunce cate unu cruceriu pe fiacare florinu de contributiune pentru didirea unui edificiu la scóla reala infiintandu pana va veni sum'a la 10.000 fl. si acesta in intregu cerculu inferioru alu comitatului. Aici dara se proveze maghiarulu cu aruncu pe contributiune pentru o scóla reala, inse nu fara stórcerea pungii si a romanului, si apoi scóla reala maghiara romanului nu i folosesc mai nemica, pentruca nu pote invetia scientie reali in limba strina, pana candu nu va inventia cate 4—5 ani numai limb'a maghiara că se pote apoi pricepe catva prelegerile. Öre n'a fostu nici unu romanu in adunarea aceea, că se reflecte, că crucierulu dela romanu se se adune pentru una scóla reala paralela in limb'a romana seu una alta deosebita pentru romani.?! — Eca absolut'a si urgent'a necesitate a punerei in lucrare a punctului 1 din program'a dela Turd'a lit. a) si dupa elu celealte, déca nu voimu se remanemu totu ignorati si tacsati: O vos non vobis vellera fertis oves! —

Teiusiu 13 Martiu 1870.

Multu On. Dle Redactoru!

Desfasurandu in un'a din Dominecele trecute, starea nefericitilor Tofaleni inaintea poporului adunat in beseric'a nostra greco-catolica — si indemnandui — că macaru cruceresce se adunamu si noi ceva spre ajutorirea acelora victime nefericite — in două Domineci s'au si adunatu nesce cruceri — in sum'a de 1 fl. si 70 cr., langa cari mai adaugundu 50 cr., dela dlu docente si 50 cr. dela betranulu taica dsale — si dela subscrisulu 1 fl. v. a. —

in totu sum'a de 3 fl. 70 cr. — amu onore a vii transpune roganduve sei adresati si transpuneti si mai departe. —

Esactinni. Totu cu acesta ocazie vinu a ve face inca o intrebare: — Sciti Dvóstra de reclamele ce se facu spre a se liberă cineva dela militia? — Este in acestea unu punctu forte batoriu la ochi, — pre langa col'a familiaria si atestatele ce le da antistia comunale — mai au lipsa bietii reclamatori inca si de o suplica — reclamare in sensu strictu. Intrebui si inca cu tota staruintia — cine e datoru (indatoratu respective) a face aceste reclame ori suplice ale reclamatorilor? Si catu are de a pretinde pentru densele? Pre la noi bietii ómeni ambla cu septemanale de capu necagiti — ca-ci dlu jude cercuale nu vrea se primésca in man'a sa, seu nici macaru se se uite pe o atare suplica de reclamare — de nu o va fi facutu — respective adjunctulu dnii sale (caci dnialui . . .) pentru care lucru — bietii ómeni reclamatori au se platésca de 3 pana in siese ori, cate sjere contiene reclamarea, si mai multu de 10—14 fl. v. a.! bietii ómeni! — Öre pana unde se voru estinde marginile acestei stari esceptionale? — Vedi Dle Redactoru de va fi cu potentia se afle unu resunetu acesta modesta intrebare*). G. S.

„Wie lange noch?“ (Pana candu?)

Sub acesta intrebare publica „Osten“ unu articulu in Nr. 12 catu se pote de imputatoriu. Dupa ce adica referéza, ca Col. Tisza a strigatu deputatilor romani in dieta — candu vrea a midiuloci si pentru natiunea romana vreunu ajutoriu de cultura in bugetu — facandu gura mare: „ca in Ungaria nu se mai afla alta natiune decat cea maghiara, si déca romanilor nule place acésta, potu emigrá in Romani'a“ —; dar' apoi tota diet'a fara osebire de partita a urluitu cu Tisza aprobandui cele dise. Aici intréba, ca-ce au intreprinsu deputatii romani facia cu batujocura acésta aruncata asuprale in facia intregei Europe? — Nimica, ci -si pregatescu celulaltu obradiu pentru alta lovitura, ce le va veni fara indoiéla, apoi aici ne apostrofiza amaru dicundu, ca i se pare, ca romanii vreu se arate lumiei, ca in Austri'a se afla unu poporu, care pote mai multu suferí si pote pórta unu jugu mai gravu, décatu tota celealte popóra. Aici adauge o epifonema: „Ce ambitiune marcabilé acésta!“ — Si in fine le indrépta intrebari, ca pana candu mai voru a da lumiei spectaculul acelu rusinosu de deputati, cari sacrificia prin politic'a loru cea orbita nu numai drepturile nationali, ci si onorela natiunei?

La acestu articulu nime nu are dreptu a respunde, decat u se respectivii. Noi numai catu mai intrebam pe scriitoriu, ca de ce n'a consiliat si pe sasi, că circumspecti, se faca perghia la parasi-re dielei? Romanii sciu, ca maghiarii au curagiul numai, pana unde le concede Austri'a si regele; rusinea dar' o aruncamu pe cei ce potu se dovedesci Europei tractare de civilitate europea cu unu poporu atatu de alipit, a trai in concordia la una si aceeasi masa cu maghiarii, dar' la usia nu mai

*) Unele esactiuni că acésta ma si alte nelegiuri trebue aduse cu documente si inaintea congresiunilor municipali seu de comitat si orasii si satu si acele se sterpesca abusurile, celu pucinu alta data. — R.

multu! Judece apoi Europa, ca cine merita scutul constelatiunilor pentru civilitatea europeana, cei ce suferu, ori cei ce produc si indura suferintele!

— Min. cislaitanu numai ce se va dă preste capu. Dupace se tienu unu consiliu ministerialu in presența Mai. Sale, in care nu se inviora nici ministrii intre sine in privintia reformei electorale, Giskra -si dede érasi dimisiunea. — Polonii tienendu adunare de clubu cu tota respingerile in desbaterile resolutiunei inca totu n'au decisu a parasi Reichsrathulu; numai candu li se voru taiá tota firele sperantiei, voru parasi senatulu si dupa densii slovenii. — Tirolezii nu se mai reintorcu, si poporul nu reclama pentru alti alegatori, atatu le e de dragu si senatulu centralisticu, cu tota, ca -su nemti. —

Cuventarea fericitului Ioane Cucu in caus'a teatrului romanu,

tienuta in siedint'a dela 11 Februarie a camerei deputatilor.

(Capetu.)

Aici trebuie se spunu apriatu, — ca-ci vreau se fiu sinceru — ca ar' fi forte de doritu si necesariu, ca elementulu maghiaru, carele posiede inca si astadi órecari drepturi de suprematiune facia cu celealte nationalitatii, se renuncie, in interesulu patriei, la acele prerogative (se audim!).

Imperatulu Iosifu traí pentru una idea poterica, pentru ide'a de a germanisá tota poporele sale; dar' tendintiele lui fura nimicite in tota directiunile, cu tota, ca potu se afirmu cu siguritate, cumca nici unu domitoriu dinaintea lui seu dupa elu n'a doritu cu mai multa caldura fericirea poporeloru sale; dar', de alta parte, credu, ca nici unu domitoriu n'a necunoscutu mai tare drepturile poporeloru sale ca tocmai imperatulu Iosifu (e adeverat! in stang'a).

Asia este, onor. camera, déca, condusi de consideratiunea ecuitatii si chiaru radiemandu-ne pre legi positive, redicam vocea nostra in favorulu egalitatii, éca, dlu deputatu Jankovits si altii vinu si ni aranca, ca facem cestiune de nationalitate. Déca tacemu, atunci dama ocasiune pentru insinuatiuni si mai pericolose (se audim!). Cestiunea de nationalitate a produsu, in trecutulu celu mai de aprópe, una crise in ministeriulu din Vien'a, candu minoritatea acusă pre majoritate, pentru nu inventa una asemenea modalitate ca si cea inventata de guvernulu din Ungaria, unde nationalitatile petrecu una vietia de paradis! (strigari din partea maghiarilor: asia este!) ba unu amicu alu intereselor Ungariei, precum este diuariulu „Neue freie Presse“, merge si mai departe si dice, ca guvernulu lui Andrássy a reesitu a cumperá pre una parte din factorii nationalitatilor si a intimidá pre ceealalta parte (sgomotu in drépt'a).

Mie ince, onor. camera, -mi place a nu crede, ca vreunul din representantii de aici ai natiunei romane se se lase a fi cumperatu; déca se afla ince unde-va si atari ómeni fara conscientia, apoi ei nu impórtă multu, ca-ci densii voru poté fi cumperati de tota guvernele; dar' ca noi, acei ce suntemu aici, condusi de cele mai sincere intentiuni patriotice, nu suntemu intimidati, cutediu s'o afirmu cu tota resolutiunea (aprobare in stang'a estrema. Sgomotu in drépt'a).

Aruncandu privirea mea, onor. camera, asupra siedintiei din 14 Novembre a sesiunei trecute, in carea s'a pertractatu proiectul de lege pentru ajutorarea teatrului nationalu serbescu, cu tota, ca atunci nu faceam partea din acesta camera onorabile, totusi m'asuu poté provoca la intregu cursulu discusiunei, precum l'amu cetitu in diuarie, — m'asuu poté provocá la Franciscu Deák, onor. deputatu alu cetatii interne din Pest'a, la condeputatii mei, Nyáry si Ivánka si la altii, cari purcesera inca si atunci, in respectulu acesta, din principiulu ecuitatii. Este adeverat, ca nici romanii nici serbii n'au inca teatre; dar' chiaru fiinduca nu le au, trebuie create (sgomotu).

Romanulu cultu si liberu, serbulu cultu si liberu nu potu se fia periculosi pentru maghiarulu cultu si liberu. Si aici -mi vine in minte cuventulu ce unu barbatu dintre cei de frunte ai continelelui adresă in 1848 principelui Metternich (in Vien'a) contra tendintelor germanisatorie; acelu barbatu a disu „Lasati-ne se fium poloni si boemi, si vomu fi buni austriaci; dar' déca veti voi se ne faceti austriaci, noi vomu remané si atunci poloni si boemi!“ Permiteti-mi, onor. camera, se aplicu asupra reportelor nôstre acesta afirmatiune si se

ve regu, onor. camera, se ni concedeti, ca se remanemu romani si serbi (voci: Poftiti numai, poftiti!) si noi vomu fi patrioti buni; déca veti voi ince se ne faceti cu sil'a maghiari, noi totusi vomu remané romani si serbi! (Aprobare.)

Dela crearea legei de nationalitate, candu mai multi onor. membri ai camerei desvoltara nesce pari inspirate de una adeverata inteleptiune de statu, de atunci si pana astazi cetatianii Ungariei s'au inavutu cu experientele unui anu. Amn vediutu progresele vietiei sociali in giurulu nostru; amu oserbatu si oserbam inca miscamentele mari de nationalitate in partea dincolo de Lait'a a imperiului, din cari avem se invetiamu, ca trebuie se nisquim a ne intielege unii pre altii din tota respectele, se procedem cu incredere unii facia cu altii si se ne sprijinim a unii pre altii. Acésta ni-o dicta inteleptiunea politica de statu, carea iea in consideratiune nu numai diu'a de astazi, ci -si aduce aminte si de eri si calcula si pentru diu'a de mane, cu unu cuventu, inteleptiunea politica, carea invetia din experientele trecutului si pune temeu pentru unu venitoriu stabilu (aprobare).

In urm'a acestor'a, onor. camera, eu votezu cu tota curatieni'a animei mele sum'a de 62.000 fl., seu, dupa statorarea comisiunei finant., 59.000 florini in favorulu teatrului nationalu (maghiaru); credu ince, ca este cu totulu ecuitabilu, ca atunci, candu votam din contributiunea comune a tierei ajutoriu pentru promoverea culturei elementului maghiaru, se ajutoram in asemenea proportiune si scopurile de cultura ale celorulalte nationalitatii.

Eu nu credu, onor. camera, se se afle, ca-ci ar' fi lucru forte durerosu, déca s'ar afla in acesta camera numai unu singuru deputatu, carele se nu cuprindia importanti'a, ecuitatea si justitia principiilor ce avu onore a le desfasiurá. — Dreptu-ce, recomandu atentiuonu onor. camere motiunea facuta de condeputatulu meu Iosifu Hodosiu. — „Fed.“

Dela diet'a Ungariei.

Reservandu publicarea cuventarilor deputatilor romani din siedintele trecute, trecemu la siedint'a din 15 Martiu, in care se desbatu asupra estraordinariului ministeriului pentru apararea tiei cu: 205.900 fl. si 1 milionu remas din an. 1869, cu totulu se si primi 1,205.900 fl.

Dupa acesta se luă inainte cestiunea fumana, decidenduse, ca ministeriulu se fia imputerit a introduce unu provisoriu, numinduse in loculu comisiariului unu gubernatoru; ministeriulu se primesca si conduca administrarea cetatii si a districtului Fiumei, ér' comitatulu Fiumei se lu predé gubernului autonomu alu Croaciei dispunendu gubernulu si in privintia causelor comerciale si marinarie. —

In siedint'a din 17 se asiédia bugetulu dielei pentru lun'a lui Marțiun priminduse cu 79.443 fl. 8 cr. v. a. Dupa acesta se ceti proiectul comisiunei pentru inmultirea civilistii regesci si une alte obiecte. —

In siedint'a din 18 se referira despre 105 petitiuni decidenduse, ca se se dè la ministeriale de specialitate.

Min. de finantie fù provocat din partea dielei, ca se **oserbeze acuratul legile**, care le a interpretatu falsu, luandu aruncaturele pentru desdaunarea pamentului si dela cei ce didiru case noua in Pest'a, pre candu dupa legea din 68 tota casele nou didite suntu libere de contributiune pe timpulu determinatu.

La vreo 5 petitiuni ale jidailor si decide, ca se nu se ecsecuteze conclusele congresului israelit prin aplicare de midiulóce ecsecutatórie din partea statului, ceea ce se si primesce, dupa ce Franciscu Deák vorbí, „ca statulu n'are dreptulu de a tiené in unire desbinarile dogmatice prin midiulóce de sila“, pentru nimenui nu se poté face sila in lucrurile credintiei si nime nu se poté sili a indeplini vreo afacere relegiosa, pre care nu o vré. — Sa primitu si proiectul de pensiuni pentru organele regimului centrale dela 1848 pana 1867. —

In siedint'a din 19, Danila Irányi pune inaintea camerei döue proiecte de lege despre institutiunea celoru adulti seu crescuti si despre desfinitiarea pedepsii corporale prin scoli. Ministrul

de finantie Lónyay aduce unu proiectu de lege despre mesuraturele catastrale si anuncia, ca primele monete unguresci de aur de cate 4 si 8 fl. cu anulu 1870 se afla tiparite si arata mustra in camera. — De aici se pertractă proiectul pentru a se mari civilist'a regelui la 3,650.000 pe restimpu de 10 ani, care se si primi sub numire civilist'a regelui, dupa une opusetiuni ale stangei. —

Vien'a 18 Martiu. (Corespondintia originale.) „Patrudieci de mii de martiri cauta la noi. — Confusiunile cislaitane. — Duelulu Bourbon-Montpensier. — Dela conciliu.) Foile locale de séra, publica cu satisfactiunea propria inamicilor nostri politici, diferint'a nascuta in sinulu clubului deputatilor nostri nationali din Pest'a. Publicul român este informatu, despre acestu incidente, prin organele noastre si cu deosebire prin energic'a procedere in acestu punctu a „Federatiunei“. Departe de a atacá onórea clubului nostru nationalu in genere si fara a ave catu de pucina indoiéla in trecutulu si bunele intentiuni alu fiacarua membru in specie, totusi ne punem intrebarea, déca decisiunea majoritatiei clubului pentru primirea respective sprijinirea propunerei lui Ivánka, relative la pensionarea honvediloru, atatu din punctu de vedere nationale, catu si politicu, au fostu acea corecta seu celu pucinu oportuna? Cu cea mai deplina liniște a susletului nostru trebuie se marturismu, inainte de tota, ca nu. Nu este oportuna, nici nationale. Cine au petrecutu trista tragedia a anilor 1848—49 si au vediutu, ce barbarismu s'a ecsercitatu si in ce modu s'a masacraru poporulu, fara catu de pucina misericordia, va intielege, ca ce simtieminte pot se insufle poporului honvedisimulu. Intrebamu dara, este óre detorint'a nostra patriotică, este nationale, a premiá crudelitatile commise contra nostra? Honvedismulu -si au pastratuna pagina prea trista-sangerosa in istoria nostra nationale, decatu că se merite ajutoriulu, sudórea nostra si a numerósei multiumi a orfaniloru rapiti de scutulu parintiescu!!

Fara a ne demite, precum amu disu, in combinatiuni audace, mai voimu a atinge unu singurn punctu. Totu romanulu sustiene, ca lupt'a nostra din 1848—49, nu au fostu una lupta de pasiune, ci lupt'a principiilor eterne, una lupta de dreptu, patria si tronu; prin aceea dar', ca noi acordam recompense seu pensiuni inimicilor nostri, resulta cu necesitate logica, ca noi insine desaproba mu trecutulu nostru, preface mu virtutea in crima, intórcemu si falsificam u faptele istorice, in contra careia totudéun'a trebuie se protestamu. Asia se ar' poté dar' in templá, ca mane-poimane unu Rössler se vina a ne demonstrá din ins'a -si neconsecint'a nostra, ca nu noi amu luptatu pentru dreptu, ci contra dreptului.

In casulu celu mai favorable, una procedere analoga cu cea din cestiune, ni se ar' poté considera numai ca unu actu de animositate din partea nostra. In politica ince nu ecsciste animositate si cine crede acésta se insiela. Apoi nu e nici la rondu nostru si nici convenabile cu legitimele noastre aspiratiuni, ca noi se acordam animositate a celor'a, cari fiindu stapanii nostri, ne au calcata si ne calca in tota diu'a drepturile nostra in modulu celu mai arbitrarlu.

Acestea suntu motivele, din cari amu trebuitu se purcedu la dejudecarea incidentului present si fara óre-care ostentatiune trebuie se marturisescu, ca dlu Stanescu au fostu la inaltinea misiunei sale, candu au strigatu colegilor sei: „Patrudieci de mii de martiri cauta la noi, ei pretindu satisfactiune!“ Si generatiunile viitorie voru sci multiumi dlu Stanescu a fi espusu si caracterisatu, in modulu celu mai eclatantu, istoria revolutiunei din 1848—49 in una singura sentintia.

Confusiunile cislaitane totu inca nu voru a se complaná. Regimulu purcede cu una temere, ba fatica si cu multa finézia politica in resolvirea „resolutiunei galitiane“ asia, incatu se pare, ca i lipseste voia sincera de a desface acestu nodu complicat; apoi pretinde a i se dă garantii pentru casulu, candu Galitiei i se ar' concede pusetiunea exceptionale pretinsa in resolutiunea galitiana. Organele cehice din contra vedu in acésta procedere numai una manevra fina politica inaugurata cu scopu, de a seduce pre ablegatii poloni, ca se remana in senatulu imperiale, ca-ci esindu acesti'a, senatulu numai poté fi decisivu; de acea opusetiunea boema, prin organele sale, profitéra de tenacitatea regimului si pretinde a fi deplinu justificata inaintea lu-

mei, ca Rieger si Sladkovsky au refusat, in modulu celu mai corectu, invitatiunea de cointelegerere a ministrului Giskra sustinendu, ca altcum i ar' fi portatul de nasu si pre ei, ca pre poloni.

Despre duelulu, care avu locu nu departe de Madridu, intre infantele Don Enricu de Bourbon si ducele Montpensier, diferesc reporturile. Una versiune voiesce a scí, ca dupace s'au schimbatu odata pistolele intre ambii duelanti fara succesu si alu doilea a abdisu infantelui de Bourbonu, ducele Montpensier i a oferit gratia, puscandu in ventu. Infantele inse refusă acésta gratia dicundu: „Steu'a mea doresce, ca se moriu.“ Inaintandu acum duelantii in distantia de 24 de urme infantele au perdu si a treia ora si tientindu ducele Montpensier asupra-i lu culca numai decatu. Ce striga Montpensier. „Este moriu“ fù respunsulu medicalui. Atunci Montpensier aducundu-si aminte de pruncii infantelui replica: „sermani copii!“ Impresiunea, ce au facutu acestu tristu evenimentu asupra lui Montpensier, au fostu atatu de mare, incatu ametí. Corpulu infantelui fù pusu pre carro si transportantu in Madridu. Montpensier insu-si au cadiutu la patu si au fostu silitu a-si lasa de doue ori sange.

Infantele Enricu de Bourbon este fratele regelui de Spania, Franciscu, sociulu esreginei Isabell'a. Sub domni'a acesteia au imbracatu postulu de vice-admiralu; pre timpulu revolutiunei din Septembre a fostu inse lipsit din postu si petrecu in Parisu ca omu privatu.

Acésta catastrofa sangerósa va fi pentru Montpensier unu impedecamentu in pretensiunile si aspiratiunile lui la tronulu Spaniei.

Dupa scirile din Rom'a pana eri -si voru fi datu toti prelatii parerile loru relative la dogm'a infabilitatii; astadi se va discutá in publicu si manu, in diu'a St. Iosif se va publica. Poterile se arata catu mai pasive facia cu cele, ce se petrecu in conciliu; asia se afirma positiv, ca ministrul Lanza s'au esprimatu franeu, ca Itali'a nu va luá nici un'a actiune la cele ce se petrecu in conciliu; asemenea s'a declarat regimulu Spaniei, de si nu necunosc, ca beseric'a din Spania, care altecum e forte toleranta, poate se sufere multu prin decisiunile din Rom'a. — p —

Vien'a 20 Martiu. (Apelulu junimeei din Sibiu. — Conferintie opositionali pestane. — A facerea madridensa. — Meetinguri serbesci.) Fara a recriminá tristulu nostru trecutu, scimu cu totii din esperintia, ca nici unu regimu, fostau elu constitutionale seu neconstitutionale, n'au facutu nemicu pentru cultur'a si prosperarea nostra nationale; si privindu la tendintele egoistice unguresci, cari s'au manifestat cu ocasiunea desbaterei bugetului ministerului de culte de mai deunadi, ne potem deplinu convinge, ca nici in venitoriu nu vomu fi mai bine considerati. Misiunea nostra este si remane, ca noi insine se ne cultivam si ingrigim de prosperarea nostra. De aceea salutam cu recunoisciintia si satisfactiune iniatiiva tenerimei, de a se ingrigi insa-si de cultur'a si prosperarea sa, cu atatu mai multu, cu catu insa-si da celu mai eclatantu testimoniu, despre maturitatea ei serioasa si aspiratiunile ei nobile. Adeveru este, ca nici pre unu terenu alu activitatii tenerimea nu se va arata mai demna de iubirea si simpathia nostra a tuturor, decatu pre campurile muselor. Tenerimea din Sibiu si Clusiu nu va remané isolata, ci credu, ca ecolu loru puternicu se va resfrange si va afia resunetu puternicu la toti colegii loru; er' datorint'a nostra, a betranilor, este, se ajutam cu tote poterile junimea, ca ci in ea se oglindesc viitorulu nostru.

Foiei „Poltk“ i se scria din Pest'a, ca intre deputatii nationali, romani si serbi, si intre opuseniunea maghiara se tienu conferintie, cu scopu de a se uni asupra unui programu, pentru una procedere si actiune comună. Bas'a cointelegerere, dupa coresp., este proiectul despre legea nationalitatilor, sustinutu in sesiunea trecuta de deputatii romanii si serbi. Cei delegati din partea deputatilor romanii suntu: Alecsandru Mocioni si Dr. Hodosiu, Svet. Miletics din partea serbilor, er' Irányi, Kallay, E. Simonyi si Madarász din partea opuseniunei maghiare. Pana acum, dice coresp., s'au tienutu patru conferintie, la care Madarász inca nu au participatu, pentru a-si desvoltá punctulu seu de vedere. Se scria, ca p. 1, ca dupa majoritatea locuitorilor se se determine limba, s'a primitu. — Se primescă totu si deca maghiara va remané limb'a legislatiunei si cea diplomatica, noi totu suntemu amenintati, deca nu va introduce regele limb'a latina de limb'a legislatiunei si comunicatiunei oficiose, care se poate reabilita, fiindu pretinsa si de dreptulu istoricu de 900 ani.

Relativu la duelulu Bourbon-Montpensier se dice, ca cestu din urma fu trasu inaintea tribunulu de justitia, inse liberatu sub cuventu, ca nu va parasi Madridulu. Dupa codicele penale din Spania Montpensier va fi dejudecatu la inchisore de 10—12 ani seu, in casulu celu mai favoritoriu, pre langa perderea drepturilor cetatenesci, va fi dejudecatu la ecsiliulu micu, adica va trebu si petreca 4—5 ani in departare de 10 mile dela locuinta sa si dela loculu, unde s'au petrecutu acésta scena trista. In ambe casurile au finit-o cu pretensiunile la tronu.

Pre candu noi romanii se pare, ca amu amutu in vieti'a nostra politico-sociale, pre atunci serbii desvölta una miscare respectavera. Cu pucine dile mai inainte avu locu in Neoplant'a unu meetingu serbescu si pre astadi se anuncia tienerea unui meetingu in Versetiu, pentru a vota incredere dep. Miletics. Se nu uitam nici unu momentu, ca poporele -si castiga libertatea numai si numai prin sene inse-si. — p —

Cronica esterna.

ROMANIA. Din siedinti'a camerei din 28 Febr. (Urmare din Nr. tr.)

Dupa min. de resbelu d. G. Brateanu rostesc unu lungu discursu, prin care sustiene lucrarea comisiunei si aréta, ca nu armatele permanente facu puterea unei tieri, ci militiele, armarea tuturor cetatianilor.

D. Cogalniceanu combatendu, din nou pe d. Florescu, ei spune intre altele, ca prin modulu, in care pune si discuta cestiunile, se poate dice, ca si-a castigatu portfoliul ministerului de resbelu, ca-ci singuru va pute aplicá ceea ce propune.

Combatte sistem'a gresita de a se desfintá mai antaiu armata permanente si apoi a se organisá militiele. Acestea trebuie organitate pe catu timpu este o armata permanente si apoi, dupa ce voru fi organisate, se va pute desfintia incetu, incetu o parte din armata permanente. Se nu se dica, ca nedesfintianduse armata, nu suntu oficiri pentru organisarea militielor, ca-ci mai unu mare numeru din acesti oficiri suntu deja numiti, si apoi legea prevede, ca chiaru oficirii in retragere se fia intrebuitiati la organisarea militielor, -si ar' fi o mare gresie de a nu intrebuitiati acesti omeni cu cunoisciintie speciali.

Nu dela armata se potu si trebuie a se face economii, asemenea economii ar' fi cele mai nenorocite; economii seriose, de milioane, se potu face numai prin o reorganisare completa a administratiunei. Nu va vota dar' licentiarea nici a unui singuru soldatu.

D. ministru de resbelu ie cuventulu numai pentru a ascurata pe camera in privintia unei nedominiri ce se manifesta. Aceea este temerea, ca nu va organisá militiele. D. ministru ascurata pe camera, ca va face totu ce i va sta in putintia, pentru a organisá militiele, ca-ci e convinsu, ca ele suntu chiamate a luá o parte principale la operaie tierii; inse, fiindu omu tacticosu, cum dice greculu, voiesce se organiseze mai bine incetu si bine, decatu rapide si reu. Pentru a linisti dar' orice banuiela, promite, ca va face anulu acesta concentrari de militie in judeciele acele ale caroru deputati aréta mai multe banuele in acesta privinta; previne inse pe camera, ca va trebui se voteze o sporire de cheltuieli pentru aceste concentrari.

D. Florescu sustiene din nou lucrarea comisiunei; respinge emendamentulu dlui Blaremburg, care inse in siedinti'a din 2 Martiu totu se primi in contra comisiunei, ce vrea a desfintá la batalione, si s'a primitu inca cu mare majoritate. S'au mai primitu si celealte capitule cu pucine reduceri pana la capitolulu 17 despre militie, unde comisiunea redusese 148.720 lei dela 212 capitani ceruti pe an. 1870; Blaremburg inse propuse a se scade gradele comandanilor, si se nu se infinitieze batalionele de orasie, reducere de 600.000 lei.

La capit. 19 concentrari de trupe si insurectie comisiunea a redusu 100.000 lei — si aici incep d. Cogalniceanu desbaterea asupra formarei militielor asa:

D. M. Cogalniceanu aréta, ca d. ministru a expresu dorint'a a incepe formarea militielor. Anulu trecutu a fostu cheltuieli cu tabara dela Furceni. Aici inse este locul a se desvoltá cestiunea militielor. D. Voinovu a disu, ca legea nu se poate suspenda pe nimeni. In adeveru, legea de militie s'a votat la 1866 si tote camerele, care au fostu au expresu dorint'a se se organiseze militiele. O mare majoritate a acestei camere a susținutu bugetulu acesta pentru militii. Suntu multi

oficiri, capitani respondiți in tota tiéra, cari primescu léfa fara a avea vre o ocupatiune. Acésta e periculosu candu ei suntu juni.

Sustiene dar' a se convoca militiele. Nu insea precipitat, de odata 3—4 sute de mii, ca-ci n'amu avé arme, patrontase etc. Militiele se vor convoca treptat, incepandu cu cei ce au mai purtat arme si nu 300 mii, ci 30 mii ar' fi destul anulu acesta. Roga dar' pe d. ministru a pune in aplicare legea spre a nu face o ciudata pozitiiune celor ce l'au sustinutu. Puterea armata e puterea tierii, si a desorganisá militiele ar' fi a calcá legea. Sustiene dar' a nu se primi reduceri.

D. Iepurénu aréta, ca d. Cogalniceanu a fostu la guvern si n'a aplicat legea militielor; dar' seu ca n'a voit u'so aplice si atunci e calpabile, nici celu pucinu, ca a indemnatu pe colegulu seu s'o aplice; seu ca n'a potutu.

Conduit'a dlui Cogalniceanu e unu argumentu că dsa se recomande d. ministru cea mai mare prudintia. Astadi, candu locuitorii suntu impoverati, ce ar' fi candu ei s'ar mai chiamá se faca si acestu beilicu? Nu poate o natie in 5—6 ani realizá reforme militarie, scientifice, sociale etc., pe cari alte tieri le au realizat in decursu de dieci de ani. Legea rurale a adus perderi, caderea agricultrei. Au venit apoziototile, vitele au murit cu suetele; porumbulu s'a suiat la 7 galbeni chil'a, si locuitorii din timpi acelora ani nefasti suntu inecati in detorii. Ei datorescu pentru siosele, pentru pamanturi, pentru contributiuni de pe la 1867, sute de galbeni. Lucrarea sioselelor atrage mare parte din bracie. In atare pozitiiune, datorii, munca, — aveti ore curagiul a indemnat pe guvern se mai convoca militiele, pentru 14 dile, care se facu 20—24 dile? Candu ore asta. Er'a nu. Toman'a? Apoi deca providentia de n'ar fi fostu mai preventivă ca omenii, locuitorii in tómn'a asta n'ar fi pututu se-si culgá porumbulu.

Apoi adaugeti noile imposite.

Si acum se se rapescă agriculturei miile de bracie?

Cunosceti ce spaima complita a cuprinsu pe locuitorii, candu oficirulu s'a dusu de ii a inscrisu si le-a spusu, ca are se i ies la óste? Locuitorii nostri sateni nu suntu Asia de abnegatori. Ei nu se potu compará cu aceia din alte tieri, cu cei din Germania, spre exemplu, unde timpii nefasti si de pericolu au facut a se desvolta de odata simtiemntulu de patriotismu, unde s'a potutu astfelii lesne nationalisa landwehrul. Vedeti in Francia, dice d. Iepurénu, unde, cu totu exemplu ce a datu Sadov'a, nu poate suferi natiunea noua organisare militaria, dupa modelulu Prusiei. Apoi in Prusia cultur'a este atatu de desvoltata incat la 1866 s'au gasit 80.000 de bacalaureati suptu uniform'a soldatului din landwehr. Cu o asemenea cultura este lesue ca unu cetatianu, avendu totu simtiemntele mai desvoltate, se se deprinda lesne si bucuriosu la arme. Inse la noi, in starea de cultura, in care suntemu si cu terminulu de trei ani numai in armata permanente, este preste putintia a se armá tiéra, dupa legea de armare, care dupa dsa este o fantasmagoria. Totu ce poate face ministrul, este ca prin soldatii licenitati se deprinda pe locuitori la arme si se i invete exercitiile militare scl.

D. Boliacu combate cu multa vigore pe d. Iepurénu, dicundu'i, ca dlui uita, ca militiele si numai militiele au pastrat existentia statului roman in timpu de optu seclu. A facut multa istoria straina d. Iepurénu, dar' numai istoria naționale n'a facut si nu -si a amintit de locu trencutulu natiunei romane; si apoi de ce n'a facut istoria natiunilor vecine? De ce n'a spusu ce a facut Serbi'a, care este tota armata in militie? De ce n'a spusu de Ungaria, care este calare pe noi si are deja 300.000 de militie?

D. Boliacu sustiene, ca tocmai din contra de ceea ce dice d. Iepurénu, locuitorii departe de a se plange de militie, intréba mereu candu li se voru dă arme. Dece d. Iepurénu se plange, ca impozitele suntu grele, pentru ce a votat dlui acele imposite? Terminandu, d. Boliacu aréta din nou importanta naționale a militielor si exprime speranta, ca camer'a va vota totu ce va pute ajutá voitarea militielor.

D. Florescu, reportatorele, respinge sporierea de cheltuieli cerute pentru concentrarea militielor, pe temeiul, ca enormul deficitu ce este in bugetu, face imposibile acestea sporire.

D. ministru de resbelu aréta, ca dicundu ca va urma cu prudentie in organisarea militielor, n'a intielesu de locu, ca va inceta cu organisarea loru, ci din contra va lucră neconitenit spre a le organisá. Inse nefindu destule miduloci anula acesta, a disu, ca nu va pute concentrá in tota

judeciele militiele, ci numai intr'unu numeru marginitu de judecie. — D. ministru combate apoi pe d. Manolache Costache, **dicundu**, ca saténulu romanu nu este de locu astfelui cum ilu aréta dsa, ci din contra va fi totudéun'a fericita de a avé o pusca in mana. Suntu inse altele, cari se opunu la organisarea rapede a militielor, este diferint'a intre sistem'a de pusce, date in man'a soldatului, si aceea ce are a se dă in man'a militanilor, astfelui incatu soldatulu, care trebuie se instruiésca pe militanu nu se scie servi de acea arma; mai este apoi dificultatea ce creaza lips'a de depozite de arme si multe judecie refusa de a-si crea asemenei depozite. Mai erá inca o dificultate: lips'a de munițiuni pentru puscele aduse din Americ'a, ce suntu a se dă militanilor, ca-ci abia acum au inceputu a se fabricá cartusiele pentru acele pusce.

Terminandu, d. ministru esprime sperant'a, ca mai multe din aceste dificultati se voru netedi si anulu acest'a chiaru va convocá militiele din cteva judecie. Inse, fiinduca aceste convocari voru fi restrinse, d. ministru dice, ca sum'a alocata de comisiune pentru acésta este deajunsu.

D. Voinovu combate cu multa energia si elocintia pe d. Iepurénu, cerendu că camer'a intréga se protesteze contra domnului Iepurénu, care vine se calumnieze natiunea in senulu representatiunei ei, si s'o aréta chiaru strainiloru că lasia, lipsita de orice simtiu de demnitate, de barbatia si de patriotismu. Din fericire, natiunea romana nu este asia cum o aréta d. Iepurénu si ea astépta cu nerabdare se i se dè armele ce i s'au promis.

Multimesce dlui ministru de resbelu pentru simtiemintele ce a expresu, lu róga se staruiésca intr'ensele si se urmese cu activitate aplicarea legei militielor. D. Iepurénu a criticatu acea lege că si legea rurale, inse acum nu se critica aceste legi, si d. Voinovu nu va urmá pe d. Iepurénu, care a fostu totudéun'a contra improprietaryi strainiloru si acuma regreta acea improprietary; déca ar' fi a se discutá acum efectele improprietaryi, atunci si d. Voinovu va aréta, ca nu legea rurale este caus'a de s'au ruinatu locuitorii dela Giulesci, caus'a acestei ruine suntu cinci ani de fómete necontentita, si mai cu séma vecinatatea comunei Giulesci.

Terminandu, d. Voinovu protesta din nou contra calumnieloru, pe cari d. Iepurénu le-a aruncatua supra natiunei romane, cere dela d. ministru aplicarea imediată a legei de armare, si dela camera votarea unui creditu suficiente pentru concentrarea militielor.

D. Cogalceanu propune, prin emendamentu, a se trece in bugetu pentru concentrari de militie sum'a din anulu trecutu, adica 498.300 lei, pe temei, ca nu este nici unu cuventu, ci din contra forte reu, a se concentrá militiele din unele judecie numai. Inse déca d. ministru spera, ca cu sum'a alocata de comisiune va puté concentra militiele din tóte judeciele, atunci d. Cogalceanu promite a-si retrage emendamentulu seu. Dupa acésta d. Cogalceanu combate pe d. Iepurénu si aréta grav'a eróre istorica, in care a cadiutu dlui, candu a relatatu crearea Landwehrei in Prusi'a. D. Cogalceanu espune apoi cu multa precisiune si luctitate, cari erau impregiurările in cari s'a creatu Landwehra si cum s'a organisatu ea.

D. G. Cantacuzino, in pucine cuvinte bine simtite si bine rostite, protesta contra opiniunilor emise de d. Iepurénu si contra tabloului ce a facutu dlui despre poporatiunea rurale romana.

D. Al. Lahovari respinge asemene orice solidaritate cu opiniunile dlui Iepurénu, inse aréta totudeodata ca asemene protestari suntu de prisosu, ca-ci fiacare deputatu vorbesce in numele seu propriu, candu nu declara expresu, ca vorbesce in numele unei partite.

Se inchide discutiunea; se pune la votu si se respinge emendamentulu dlui Cogalceanu. Se primesce apoi lucrarea comisiunei, care este o reducere de 100.000 lei, reducere cu care s'a unitu si guvernulu.

Se primesce cu pucina discutiune capitulu XX, relativ la o cifra de 50.000 lei pentru misiune straina de instructiune.

La capitulu XXI, guvernulu prevediuse in bugetu sum'a de 578.000 lei pentru echipamentulu militielor; comisiunea a redusu acésta cifra la 300.000 lei. D. ministru de resbelu se unesc cu acésta reducere, pe temei, ca va dă militaniloru echipamentulu celu, care se va luá acum dela ar-

mata pentru a i se dă altulu nou. Camer'a primeșce reducerea.

Comisiunea a suprimatu capitolulu XXII, relativ la remontarea a 200 cai. Guvernulu si camer'a primescu suprimarea.

La capitolulu XXIII, guvernulu ceruse in totale o cifra de 1,000.000, comisiunea a lasatu numai 200.000 lei pentru materialu de artilerie, si 400.000 lei pentru materialu de geniu, din care 200.000 lei pentru a se pune in miscare o secțiune dela arsenalulu inceputu la Tergoviste.

D. Cogalceanu spune, ca va votá si acesti de pe urma 200.000 lei, inse nu intielege ce s'ar pute face cu o suma atatu de mica pentru a se pune in miscare lucrurile arsenalului dela Tergoviste. Se intinde apoi in consideratiuni economice si strategice, cari nu suntu in favórea arsenalului dela Tergoviste.

D. Florescu combate, se intielege, pe d. Cogalceanu, spuindu mai antaiu, ca punerea in miscare a singurei sectiune de rotaria dela arsenalului dela Tergoviste va fi unu isvoru de avutie si de progresu pentru tiéra. Responde apoi consideratiuniloru strategice ale dlui Cogalceanu, demonstrandu, ca Tergovistea este unu punctu forte favorabile pentru stabilirea unui adaptu in casu de retragere a armatei.

Siedint'a se redica fara a se dă unu votu.

In siedint'a din 3 Martiu se primeșce si termina intregu bugetulu de resbelu. —

— „Gardistulu civicu“ ne repórta dela Galati, ca „sburlit'a Dochia, scuturandu-si pardalnicile de cojóce“ a implutu stratele de zapada, incatu la „fia-care pasu se intalnia cate unu morman de ometu inaltu de unu stanjinu si sémena cu baricade, in catu potu se compromita pe pacinicii galatiani, ca adica si ei ar' fi republicani, revolutionari etc. etc.“ Se vede ca tempestatea acésta deodata s'a republi-canit upe toté locurile, ca-ce si aici in Brasiovu si prin provincia, ma pana la Vien'a incolo, pote ca preste tóta Europ'a, se spune, ca a cadiutu asemenea mana ghiaciósa cu frigu sibericu, care inse de caldur'a impoteritului sôre se topesc; éca si in natura caldur'a si lumin'a mistuesce tóta asprimea. —

— Intre min. Franciei c. Daru si Ollivier s'a inceputu o incordare pentru Rom'a, pentru Daru a procesu pre delicatu cu notele sale; Ollivier pre-tiude cu energia rechiamarea trupelor francese din Rom'a, pentru acésta -si bate jocu de propunerile puteriloru, care vréu a se uní pentru unu pasu comunu. Jules Favre va face interpellione in camera si Daru apromite respunsu categoricu. —

Napoleonu provoca int'o scrisória pe Ollivier, ca se faca proiectu de lege de impartirea poterei legisl. intre ambe camere, danduse inapoi natiunei poterea constituanta, ce o deslegase imperatorelui. —

Varietati.

— „REVISTA SCIINTIFICA“, diariu pentru vulgarisarea sciintielor naturali si fisice, a aparutu pana acum in döue numere, conformu programului si insciintiarei publicate si in diurnalulu nostru. Elu apare la prim'a si 15 ale fiacare lunecate 1 cõla octavu mare si una stampa, in Bucuresci. Pretiulu pe unu anu 20 lei; pentru strainatate se adauge portulu postalu.

Sumariulu numerului primu e: Prospectulu despre necesitatea propagarei sciintielor naturale si fisice intre romani; diluviu seu potópe; insectele vatamatórie; oile merine; floricele de primavéra; fapte scientifice diverse. Stampa: oile merine.

Nr. 2 (continuarea celoru trei primi art.) apoi despre céiu; introducerea arachidei; fantani aridatòrie seu focuri naturali; fapte scientifice diverse. Stampa: céiu si bumbacu.

Abonamentulu se tramite deadreptulu la d. Gr. Stefanescu, strat'a Cosma Nr. 18, seu librari'a Socetu si G. Ioanide. —

— „GAZET'A SATELORU“ sub redactiunea d. Ion Ionescu, vechiu profesor de agricultura la academi'a din Iasi, inspector general de agricultura si profesor de agricultura la scõla normala primaria din Bucuresci, ese pe fiacare luna una data cate 1 cõla octavu mare, tipariu desu, cu 5 lei noi pe anu (à 40 cr.). In anulu acesta ésa ilustrata si cu plante si cu masine agricole mai importante.

Sumariulu numerului 2, ce lu primiramu tocma, e urmatorulu: Politic'a. Administratiunea. Vestile dela orasii. Ministeriulu nou. Program'a ministeriului. Bugetulu pe 1870. Opositiunea pentru

economii. Diu'a de 11 Februarui. Caus'a nemul-tiamiriloru tierei. — Cestiunea jidaniloru. Statutu fundamentalu alu Asociatiunei de resistint'a cotropirei jidovesci in Romani'a. — Fitologi'a. Povatiuri pentru a lucrá cu rarit'a Dombasle. — Zootechni'a. Boulu. Ras'a Durham cea mai buna pentru carne. Gravur'a boului grasu Durham incununata la Parisu in 1869. — Cronic'a agricola din tiéra. Timpulu. Dorintiele consilielor judeciane din 1869. Cererile relative la legea rurala. Darea de séma a inspectorului generalu de agricultura, comerciu si industria despre lucrările sale facute in conformitate cu legea in totu timpulu catu a functionat. —

— „GAZET'A MEDICO-CHIRURGICALE“ a spitaleloru apare de döue ori pe luna cate una cõla in cuartu mare, redactata de unu comitetu statutoriu din dd. Dri Sutiu, Vladescu, Romnicénu, Dimitriescu in Bucuresci. Pretiulu 24 lei pe anu; in afara mai multu portulu postei.

Nr. 4 celu mai prospetu are sumariulu: despre facultatea de medicina; mecanismulu escretiunii lacrimelor; Laringita pseudo-membranosa; despre termometria clinica. Igiena publica; varietati. —

In urmarea prea inaltului mandatu alu Maiestateli Sale c. si r. apostolice

deschide directiunea c. r. a venitelor de loterie a

XIII. loteria mare de bani

si anume pentru scopuri de binefacere comuna

pentru

partea de dincóce a imperiului.

Totu venitulu curatul alu acestei loterii este menitu spre infiintarea de stabiliamente pentru producerea de dintelte fine

spre a redicá prin aceste in modu durabilu castigulu locuitoriloru din muntii „Erzgebirge“ si „Riesengebirge“ in Boem'i'a.

Acésta loteria bine dotata contine 1000 nimeritori, dintre cari 1. nimeritoru de frunte cuprinde 100.000 alu. 2. " " 40.000 alu. 3. " " 20.000

si impreuna cu acest'a suma totala a castiguriloru

300.000 florini valuta aust.

Sortirea va urmá nesmintitu si nerevocabilu in 10 Maiu 1870.

Sortiul custa 2 fl. 50 cr. v. a.

Sorti se potu capatá in Vien'a: la despartiementulu loteriloru de statu pentru scopuri filantropice astorioru la cass'a directiunei c. r. de venituri de loterie, in cetate de Salzgries Nr. 20, si la vendiatorii de sorti in tierile de corona c. r. si r. unguresci: la tóte cassele de veniturile loteriei si la oficiele de dare, la cele mai multe oficiele de posta, la statiunile calillor ferate si ale naigatiunei dunarene, si la vendiatorii de sorti, cari se afla asiedati in tóte cetatile si locurile mai insemnate ale imperiului.

Meninduse totu venitulu curatul alu acestei loterii nu numai unui ramu de industria indigena atatu de placuta, ci si tientinduse a redicá prin prosperarea acelui modu durabilu castigulu locuitoriloru din muntii „Erzgebirge“ si „Riesengebirge“ in Boem'i'a, cari, precum se scie, se afla in impregiurările forte fatale, considerandu totuodatua si impregiurarea, ce i pune pre cumparatorii de sorti in pusetiunea, de a dobandi castiguri insemnate; directiunea c. r. a veniturilor de loteria se simte indreptatita a crede, ca impartasirea la acésta intreprindere va fi pre catu se pote de via.

Dela directiunea c. r. a veniturilor de loterie.

Vien'a, 11 Decembrie 1869.

Eduard Volkmer,
2-3 consiliariu c. r. de curte si directore de loteria.

CURSURILE

la bursa in 24 Mart. 1870 sta osia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 85 1/2 cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 • 15 "
London	—	—	124 " 10 "
Imprumutul nationalu	—	—	61 " 50 "
Obligatiile metalice vechi de 5%	71	45	" "
Obligatiunile rurale ungare	79	—	" "
temesiane	77	50	" "
transilvane	75	25	" "
croato-slav.	83	50	" "
Actiile bancului	—	—	725 "
creditului	—	—	289 " 80 "

Editiunea: Cu tipariul lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.

Redactoru responditoru

JACOBU MURESIANU.